

Ўзбекистон алоқа ва
ахборотлаштириш агентлиги
Бош директорининг
2008 йил «26» май
155-сон буйруғи билан
«ТАСДИҚЛАНГАН»
Ўзбекистон республикаси
Адлия вазирлигида
рўйхатдан ўтказилди
2008 йил «23» июнь №1830-сон

«UZ» доменидаги домен номларини рўйхатдан ўтказиш ва улардан фойдаланиш тартиби тўғрисида низом

Ушбу Низом Ўзбекистон Республикаси «Телекоммуникациялар тўғрисида»ги Қонунининг 8-моддасига мувофиқ, «UZ» доменидаги домен номларини рўйхатдан ўтказиш ва улардан фойдаланиш тартибини белгилайди, шунингдек, фаолияти «UZ» доменидаги домен номларини рўйхатдан ўтказиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган шахсларнинг, хусусан «UZ» домени Маъмури, «UZ» доменидаги домен номларини Рўйхатдан ўтказувчи, домен номининг Маъмури ва «UZ» доменидаги домен номларидан фойдаланган ҳолда, ўз товарлари, ишлари ва хизматларини таклиф қиладиган шахсларнинг ўзаро муносабатларини тартибга солади.

§ 1. Умумий қоидалар

1. «UZ» доменида қуйидаги мақсадларда рўйхатдан ўтказишнинг тақсимланган тизими қўлланилади:

рўйхатдан ўтказиш марказлашмаган хизматларини тақдим этиш;

рақобат муҳитини жорий қилиш;

тақдим этиладиган хизматлар сифатини яхшилаш;

истеъмолчилар учун кўрсатиладиган қўшимча хизматлар турини кенгайтириш.

2. Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаси билан «UZ» доменидаги домен номларини рўйхатдан ўтказиш ва ундан фойдаланишга

нисбатан ушбу Низомдаги қоидалардан бошқача қоидалар белгиланса, у ҳолда халқаро шартноманинг қоидалари қўлланилади.

3. Ушбу Низом ёки Ўзбекистон Республикасининг бошқа қонун ҳужжатлари билан тартибга солинмаган ҳолатларга нисбатан Ўзбекистон Республикаси қўшилган халқаро шартномаларининг нормалари ёки домен номлари билан боғлиқ халқаро амалиёт қўлланилиши мумкин.

§ 2. Асосий тушунчалар ва таърифлар

4. Ушбу Низомда қуйидаги тушунчалар тегишли таърифлари билан қўлланилган:

«UZ» домени Маъмури – «UZ» доменининг асосий Реестрини бошқариш ва «UZ» доменини ривожлантиришнинг асосий йўналишларини белгилашга давлат томонидан ваколат берилган ташкилот;

домен номининг Маъмури – домен номини ўз номига рўйхатдан ўтказган юридик ёки жисмоний шахс;

домен номини активация қилиш – домен номи ва унга тегишли (DNS) серверлари тўғрисидаги ахборотни Интернет тармоғида домен номининг ишлашини таъминлайдиган «UZ» доменининг асосий DNS серверларида жойлаштириш ва сақлаш;

домен номининг рўйхатдан ўтказилишини бекор қилиш – домен номини рўйхатга олиш муддати тугагунга қадар, домен номи ва унинг Маъмури тўғрисидаги ахборотни «UZ» доменининг Маъмури томонидан асосий Реестрдан чиқариб ташланиши;

географик домен номи – географик бирликлар ва жой номларинини ўз ичига олувчи ёки бошқача тарзда ифодаловчи домен номи;

давлат домен номи – Ўзбекистон Республикаси давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, маъмурий бирликлари (вилоят, ҳокимият, шаҳар, шаҳарча, қишлоқ, овул ва ш.к.) номларини ўз ичига олувчи ёхуд уларнинг белгиларни ёки номларини бошқача тарзда ифодаладиган, шу жумладан, қисқартмалари ва/ёки аббревиатураларини ўз ичига оладиган домен номи;

домен номини деактивация қилиш – Интернет тармоғида домен номи ишлашини кейинчалик тўхтатиш учун «UZ» доменининг асосий DNS

серверларидан тегишли домен номининг (DNS) серверлари тўғрисидаги ахборотни чиқариб ташлаш;

виждонли рўйхатдан ўтказиш ва фойдаланиш – ушбу домен номининг хусусияти тўғрисида билмаган ва билиши ҳам керак бўлмаган шахс (виждонли домен эгаси/фойдаланувчи) томонидан домен номини рўйхатдан ўтказиш ва/ёки ундан фойдаланиш;

домен – номли мезон бўйича ажратилган ва уни қўллаб-қувватлаш учун жавоб берадиган ташкилотга эгалик қилиш учун тақдим этилган Интернет тармоғининг қисми;

«UZ» домени – Ўзбекистон Республикасининг мамлакат кодини ифодаловчи, махсус ваколатли ташкилот томонидан бошқариладиган ва мувофиқлаштириладиган ҳамда Ўзбекистон Республикасининг юрисдикцияси остидаги юқори даража домени, шу жумладан, кейинги даражаларнинг домен номлари;

домен номи – номларнинг домен тизимида мувофиқ компьютер тармоғи узелига бириктирилган ноёб белгили ном;

иккинчи даража домен номи – «UZ» юқори даража доменидан чапда жойлашган, ундан нуқта билан ажратилган ва «UZ» доменининг кейинги даражасини белгилайдиган домен номи;

учинчи даража домен номи (субдомен) – иккинчи даража доменидан чапда жойлашган, ундан нуқта билан ажратилган ва иккинчи даража доменининг кейинги даражасини билдирадиган домен номи;

захираланган домен номи – жамоатчилик учун фойдали бўлган ёки давлат мақсадларида фойдаланиш учун, шунингдек юқори даража доменининг барқарор ишлашини таъминлаш мақсадида «UZ» домени Маъмури томонидан захираланган домен номи;

ариза берувчи – домен номини рўйхатдан ўтказиш, қайта рўйхатдан ўтказиш ва унинг амал қилиш муддатини узайтириш учун Рўйхатдан ўтказувчига ариза берган жисмоний ёки юридик шахс;

интеллектуал домен номи – интеллектуал фаолият натижалари, фуқаролик муомаласи иштирокчиларининг, товарлар, ишлар ва хизматларнинг хусусий аломатларини акс эттирувчи воситалари ва интеллектуал фаолиятнинг

бошқа натижаларини ўз ичига оловчи ёки уларни бошқача тарзда ифодаловчи домен номи;

асосий сервер (root server) – юқори даража доменлари тўғрисидаги ахборотни сақловчи DNS серверлари

шахсий домен номи – жисмоний шахснинг исми ва/ёки фамилиясининг ўхшаш ифодаланишидан иборат домен номи;

номақбул домен номи – одобсиз, ахлоқсиз, қонунга зид, давлатга ёки жамиятга қарши характердаги сўзларни, шунингдек, ҳарфлар, сонлар ёки сўзлар комбинациясини ўз ичига олган домен номи. Домен номининг номақбуллиги (характери) ушбу домен номини активация қилиш вақтида «UZ» доменининг Маъмури томонидан белгиланади;

бўшатилган домен номи – домен номининг Маъмури томонидан домен номидан воз кечиш ёки уни рўйхатдан ўтказиш муддатини узайтирмаслик натижасида рўйхатдан ўтказиш учун бўш бўлиб қолган домен номи;

асосий Реестр – иккинчи даражадаги рўйхатга олинган домен номлари, домен номларини Рўйхатдан ўтказувчилари ва Маъмурлари ҳамда домен номларини рўйхатдан ўтказиш ва улардан фойдаланиш учун зарур бўлган бошқа ахборотни ўз ичига оладиган «UZ» доменининг марказий маълумотлар базаси;

рўйхатдан ўтказувчи – домен номларини рўйхатдан ўтказиш бўйича «UZ» домени Маъмури билан тузилган шартномага асосан хизматлар кўрсатадиган ва домен номи тўғрисидаги зарур ахборотни асосий Реестрга киритилишини таъминлайдиган юридик шахс;

домен номини рўйхатдан ўтказиш – рўйхатдан ўтказувчи томонидан домен номи ва унинг Маъмури тўғрисидаги ахборотни ариза берувчининг сўрови асосида асосий Реестрга киритиш;

сервер – компьютернинг бошқа компьютерга хизматларни тақдим этиш имконини берувчи аппарат ва дастурий таъминот (дастур-сервер) мажмуи. Компьютерлар дастур-сервер билан дастур-мижозлар ёрдамида ишлайди;

домен номлари тизими (Domain Name System – DNS) – Интернет каби тармоқда боғланган компьютерлардан ҳар бирига ноёб номни белгилашнинг иерархик тизими. Ном иерархиянинг чапдан ўнгга ўсиб боровчи даражаларига

мувофиқ келувчи қисмларнинг нуқталар билан ажратилган доменларидан иборат;

«whois» хизмати – домен номи тўғрисидаги асосий ахборотни Интернет браузерлари (браузери) ёки махсус компьютер дастури орқали олиш имконини берувчи махсус хизмат;

ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers) – тармоқ техник инфратузилмасининг маъмурий бошқариш функциясини амалга оширадиган, шунингдек юқори даража доменларининг базасини қўллаб-қувватлайдиган Интернетда адреслар ва протоколлар рақамларини бириктириш бўйича ташкилот;

IANA (The Internet Assigned Numbers Authority) – Интернет адресларининг бутун маконини тақсимлаш, шу жумладан IP-адрес, домен номларининг тармоқ хизматини умумий мувофиқлаштириш ва бошқариш ҳамда юқори даража доменларини делегирлаш учун назоратни амалга оширувчи ташкилот;

IP-адрес – рақамли шаклда ифода этилган, тармоқда ахборотнинг жойлашган жойини аниқловчи адрес. IP-адрес нуқталар билан ажратилган тўртта рақамли майдондан (IPV4) иборат.

§ 3. «UZ» домени Маъмури

5. «UZ» домени Маъмури «UZ» доменининг асосий Реестрини бошқаради ва «UZ» доменини ривожлантиришнинг асосий йўналишларини белгилайди.

6. «UZ» домени Маъмури барча Рўйхатдан ўтказувчилар учун ўзаро ишлашнинг ягона қоидалари ва тартибини белгилайди.

7. Рўйхатдан ўтказувчи билан намунавий шартнома ва Рўйхатдан ўтказувчиларнинг боғланиш учун маълумотларини кўрсатган ҳолда амалдаги Рўйхатдан ўтказувчиларнинг рўйхати «UZ» домени Маъмурининг веб-сайтида босиб чиқарилиши керак.

8. Домен номини рўйхатдан ўтказиш ва рўйхатдан ўтказишнинг амал қилиш муддатини узайтириш бўйича хизматларнинг тавсия этиладиган нархи «UZ» домени Маъмури томонидан белгиланади.

9. «UZ» домени Маъмури рўйхатга олинган домен номи тўғрисидаги ахборотни асосий Реестрда рўйхатдан ўтказишнинг амал қилиш муддати давомида сақлайди ва асосий Реестрнинг техник ишлашини таъминлайди.

10. «UZ» домени Маъмури рўйхатга олинган домен номлари тўғрисидаги зарур ахборотни олиш учун Рўйхатдан ўтказувчига асосий Реестрдан фойдаланишни тақдим этиши мажбурийдир. Маъмурий бошқариш ва асосий Реестр хавфсизлигига таҳдидлардан муҳофаза қилишни таъминлаш ҳуқуқи «UZ» домени Маъмурига юкланади.

11. Рўйхатдан ўтказувчининг хатти-харакатлари асосий Реестрнинг нормал ишлашига ва DNS домен номлари тизимининг барқарорлигига тўсқинлик қилган ҳолларда, «UZ» домени Маъмури дарҳол зарур ташкилий ва техник чораларни кўриш, шу жумладан Рўйхатдан ўтказувчининг асосий Реестрдан фойдаланишини вақтинча тўхтатиб туриш ҳуқуқига эга. Асосий Реестрдан фойдаланиш юқорида қайд этилган таҳдидлар бартараф этилгандан сўнг тикланади.

12. Рўйхатдан ўтказувчи томонидан ушбу Низом шартлари ва талаблари ҳамда шартнома мажбуриятлари бузилган ҳолда «UZ» домени Маъмури Рўйхатдан ўтказувчи билан тузилган шартномани бир томонлама тартибда суд орқали бекор қилиш ҳуқуқига эга.

13. «UZ» домени Маъмури ва Рўйхатдан ўтказувчи ўртасидаги шартнома бекор қилинганда Рўйхатдан ўтказувчининг ваколатлари тўхтатилади. «UZ» домени Маъмури Рўйхатдан ўтказувчининг функцияларини бошқа Рўйхатдан ўтказувчига бериш тартиби тўғрисида домен номларини ушбу Рўйхатдан ўтказувчи орқали рўйхатга олган домен номлари маъмурларига хабар беради.

14. «UZ» домени Маъмури домен номининг Маъмури билан тузилган шартнома сабабли Рўйхатдан ўтказувчида юзага келган мажбуриятларнинг бузилганлиги учун, шунингдек Рўйхатдан ўтказувчининг домен номининг Маъмури олдида ўз мажбуриятларини бажармаганлиги оқибатлари учун жавобгар эмас.

15. «UZ» домени Маъмури ICANN халқаро мувофиқлаштирувчи ташкилот томонидан белгиланган талабларга мувофиқ «UZ» домени маъмурий бошқарилишини таъминлаш учун жавобгар бўлади.

16. «UZ» домени Маъмури куйидагиларга мажбурдир:

асосий сервернинг нормал ишлашини таъминлаш, DNS базаси ва асосий Реестрни янгилаш;

домен номлари тўғрисидаги ахборотнинг ҳар қандай шахс томонидан олиниши учун «whois» хизматлари ишлашини, базанинг янгиланишини таъминлаш.

17. «UZ» домени Маъмури домен номларини рўйхатдан ўтказиш тартиби тўғрисидаги ахборотни ўзининг расмий веб-сайти орқали тақдим этиши мужбурийдир.

18. «UZ» домени Маъмури домен номлари Маъмурлари DNS-серверлари ва маълумотлар базасининг ишлаш қобилияти ва тўғри ишлашини текшириш, шунингдек ушбу Низом талабларига мувофиқ Рўйхатдан ўтказувчининг серверлари тизимини текшириш ҳуқуқига эга.

19. «UZ» домени Маъмури ушбу Низом талабларига мувофиқ домен номини Рўйхатдан ўтказувчи ва Маъмурига домен номларини рўйхатдан ўтказиш ва маъмурий бошқаришни таъминлаш бўйича талабларни қўйиш ҳуқуқига эга.

20. Домен номининг Маъмури томонидан ушбу Низом ва Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларининг нормалари бузилганда «UZ» домени Маъмури домен номини деактивация қилиш, аниқланган бузилишлар бартараф этилмаганда эса, домен номининг рўйхатдан ўтказилишини бекор қилиш ҳуқуқига эга.

21. «UZ» домени Маъмури домен номининг Рўйхатдан ўтказувчиси ёки Маъмури томонидан содир этилган «UZ» доменида домен номини рўйхатдан ўтказиш ва ундан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган қонун бузилишлари учун жавобгар эмас.

22. «UZ» домени Маъмури ушбу Низомга мувофиқ бошқа ҳуқуқ ва мажбуриятларга эга бўлиши мумкин.

§ 4. Домен номини Рўйхатдан ўтказувчи

23. «UZ» домени Маъмури билан тегишли тартибда шартнома тузган Ўзбекистон Республикасининг худудида рўйхатга олинган юридик шахс «UZ» доменидаги домен номларини рўйхатдан ўтказиш ҳуқуқига эга.

24. Рўйхатдан ўтказувчи «UZ» домени Маъмури билан тузилган шартнома асосида домен номларини рўйхатдан ўтказиш бўйича ўз фаолиятини амалга оширади. Домен номларини рўйхатдан ўтказиш ҳуқуқини тақдим этиш талаблари ва шартлари барча Рўйхатдан ўтказувчилар учун бир хил белгиланади.

25. Рўйхатдан ўтказувчи «UZ» домени Маъмурининг сервери билан боғланиш учун керакли даражада сифатли ва ишончли бўлган ёпиқ хавфсиз линиядан фойдаланиши мажбурийдир. Бунинг учун ушбу Рўйхатдан ўтказувчи томонидан қуйидаги талабларнинг бажарилиши таъминланиши керак:

халқаро стандартларга тўлиқ мос келиши;

исталган вақтда ишга туширишга тайёр бўлган такрорлайдиган усқунанинг камида битта тўлиқ комплектининг мавжудлиги.

26. Рўйхатдан ўтказувчи «UZ» домени Маъмури томонидан унинг тизимини ушбу Низомнинг 71-бандида кўрсатилган техник талабларга мувофиқлигини даврий текшириш имкониятини таъминлашга мажбурдир.

27. Рўйхатдан ўтказувчи ўз фаолиятини амалга ошириш учун агентлар (реселлер)га эга бўлиши мумкин. Рўйхатдан ўтказувчининг агенти фақат юридик шахс бўлиши мумкин.

28. Рўйхатдан ўтказувчи бошқа шахслар ҳуқуқларини поймол қилмаган, тенг ҳуқуқийлик принципига риоя қилган ҳолда домен номларини рўйхатга олишни амалга оширишга мажбурдир.

29. Рўйхатдан ўтказувчи рўйхатдан ўтказиш учун берилган талабларни ўз вақтида ва сифатли даражада қондириш учун, ушбу Низом талабларига мувофиқ домен номларини рўйхатдан ўтказиш тизимини таъминлаши мажбурийдир.

30. Ноҳалол рақобат, ўз рақобатчиларига, рўйхатдан ўтказувчилар хизматларининг фойдаланувчиларига зиён келтириш, рақобатчиларнинг

товарлар ва хизматлар бозоридан фойдаланишларини чеклаш мақсадларида рўйхатдан ўтказувчилар ҳуқуқларидан фойдаланишга йўл қўйилмайди.

31. Рўйхатдан ўтказувчи ушбу Низомга мувофиқ бошқа ҳуқуқ ва мажбуриятларга эга.

§ 5. Домен номининг Маъмури

32. Домен номининг Маъмури Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатлари ва ушбу Низом қоидаларига риоя қилган ҳолда, ўз ихтиёри бўйича домен номидан фойдаланиш ҳуқуқига эга.

33. Домен номининг Маъмури унга бириктирилган иккинчи даража домен номининг чегарасида учинчи даража домен номини бериши, субдоменларни активация қилиши ва номли серверлардан фойдаланишни амалга ошириши мумкин. Бунда домен номининг Маъмури учинчи даража домен номларининг рўйхатдан ўтказилиши тўғрисида ариза берган барча шахсларга тенг муносабатда бўлиши ва фойдаланиш қулай ҳамда домен номининг Маъмури веб-серверда шаклланиши керак бўлган домен номининг Маъмури томонидан белгиланган тамойиллар ва жараёнларга, шунингдек Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига мувофиқ субдоменлар рўйхатдан ўтказиши лозим.

34. Субдоменларни рўйхатдан ўтказишда домен номининг Маъмури субдоменлар маълумотлар базасининг юритилишини таъминлаши керак.

35. Домен номининг Маъмури домен номидан фойдаланиш тартибини белгилайди, ҳар қандай ҳуқуқ бузилишлари, шу жумладан учинчи шахс ҳуқуқларининг бузилишлари ва домен номидан фойдаланиш ким томонидан амалга оширилишидан қатъи назар, домен номини рўйхатдан ўтказиш ва ундан фойдаланиш билан боғлиқ ҳолда келтирилган зиён учун жавобгар бўлади.

36. Веб-сайтларда ёки домен номи орқали фойдаланиш мумкин бўлган бошқа хизматларда қасддан ишончсиз ёки сохта ахборотдан фойдаланиш, шунингдек Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларини бузувчи ахборотни жойлаштирганлик учун домен номининг Маъмури жавобгар бўлади.

Домен номи Маъмури ҳуқуқ бузилишлари унинг айби билан содир бўлмаганлигини исботласа, жавобгарликдан озод этилиши мумкин. Домен

номининг Маъмури ўзининг домен номи билан боғлиқ ҳуқуқ бузилишлар тўғрисида хабар топиши билан ўз техник имкониятлари доирасида уларни бартараф этиш бўйича дарҳол чоралар кўришга мажбурдир.

37. Домен номининг Маъмури домен номларини рўйхатдан ўтказиш ва фойдаланиш бўйича рўйхатдан ўтказилишнинг бутун даври давомида ушбу Низом талабларига риоя қилишга мажбурдир.

38. Домен номининг Маъмури Рўйхатдан ўтказувчи томонидан ўз мажбуриятлари бажарилмаганлиги ва ушбу ҳужжатда белгиланган рўйхатдан ўтказиш талаблари бузилганлиги тўғрисидаги даъволарни тақдим этиш ҳуқуқига эга.

39. Рўйхатдан ўтказувчи домен номларини рўйхатдан ўтказиш ҳуқуқини йўқотган тақдирда, ушбу Рўйхатдан ўтказувчи билан боғлиқ домен номи Маъмурининг ҳуқуқлари ва домен номини рўйхатдан ўтказиш шартлари домен номини рўйхатдан ўтказиш муддати охиригача ўзгармайди.

40. Домен номининг Маъмури ушбу Низомга мувофиқ бошқа ҳуқуқ ва мажбуриятларга эга.

§ 6. Асосий Реестр

41. Рўйхатдан ўтказувчи ушбу Низомнинг 1 ва 2-илоvasида келтирилган шакл бўйича ариза берувчи томонидан тўлдириладиган домен номини рўйхатдан ўтказиш учун ариза асосида домен номларини рўйхатдан ўтказиш тўғрисидаги маълумотларни асосий Реестрга киритади.

Тўлдирилиши мажбурий бўлган шаклнинг барча хошиялари ариза шаклида кўрсатилади.

42. Ахборотни асосий Реестрга киритиш, ўзгартириш, шунингдек домен номларини рўйхатдан ўтказиш учун шартномани тузиш (рўйхатдан ўтказиш амал қилиш муддатини узайтириш) ариза берувчининг аризасига асосан Рўйхатдан ўтказувчи томонидан амалга оширилади.

43. Домен номи ва унинг Маъмури тўғрисидаги маълумотлар «UZ» домени Маъмурининг «whois» хизмати орқали фойдаланилиши мумкин бўлиши керак. Бунда «whois» хизмати ёрдамида фойдаланиш мумкин бўлган домен номи тўғрисидаги ахборот ҳажми қуйидаги маълумотларни ўз ичига олади:

домен номи маъмурининг тўлиқ номи (номланиши);

домен номининг қисқача таърифи;

электрон почта манзили;

домен номи тўғрисидаги ахборотнинг Реестрга узатилишини амалга оширувчи Рўйхатдан ўтказувчи тўғрисидаги маълумотлар;

ушбу доменга хизмат кўрсатувчи DNS серверлар номлари ва IP-адреслари, шунингдек DNS томонидан фойдаланиладиган бошқа техник ахборот;

домен номи маъмурининг почта манзили ва мурожаат учун телефонлари.

Ариза берувчи ва Рўйхатдан ўтказувчининг келишуви бўйича домен номининг Маъмури тўғрисидаги қўшимча ахборот киритилиши мумкин.

44. Домен номи ва унинг Маъмури тўғрисидаги ҳар қандай бошқа маълумотлар конфиденциал ҳисобланади, агар ариза берувчи ва Рўйхатдан ўтказувчи ўртасидаги шартномада, шунингдек ушбу Низомда бошқача тарзда кўзда тутилмаган бўлса.

45. Ариза берувчи ўзи тўғрисидаги ахборотни Низом бандларига мувофиқ жойлаштириш ва фойдаланиш учун розилик беради, шунингдек унинг томонидан тақдим этилган ахборотнинг ишончлилиги учун жавобгар бўлади.

46. Асосий Реестрдаги домен номлари тўғрисидаги ахборот фақат домен номлари тизимининг лозим даражада ишлашини таъминлаш ва домен номларини рўйхатдан ўтказиш ва фойдаланишда ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш мақсадида фойдаланилиши лозим.

47. Домен номи Маъмури томонидан рўйхатдан ўтказиш (рўйхатдан ўтказишнинг амал қилиш муддатини узайтириш) учун аввал берилган аризанинг маълумотлари ўзгарганда, шунингдек домен номи ёки унинг маъмури тўғрисидаги ахборот ўзгарганда ариза берувчи ўзгаришлар тўғрисида Рўйхатдан ўтказувчига ўн кунлик муддатда хабар беришга мажбурдир.

48. Рўйхатдан ўтказувчи ўз ташаббуси билан ҳам маълумотларни текшириш, бунинг учун домен номи Маъмуридан қўшимча маълумотларни сўраш ёки аввал тақдим этилган маълумотларни тасдиқлаш ҳуқуқига эга. Домен номи Маъмури Рўйхатдан ўтказувчининг талабларини ўн кунлик муддатда бажариши мажбурийдир.

49. Домен номи Маъмуридан маълумотлар ўзгариши тўғрисидаги хабарни олингандан ва ушбу маълумотларнинг кейинчалик текширувидан кейин Рўйхатдан ўтказувчи асосий Реестр базасига тегишли ўзгаришларни киритишга ва зарур бўлганда, домен номи Маъмури билан шартномани қайтадан тузишга мажбурдир.

50. Рўйхатдан ўтказувчи асосий Реестрни маъмурий бошқариш ҳуқуқига эга эмас.

§ 7. Домен номини Рўйхатдан ўтказиш

51. Ҳар қандай жисмоний ва юридик шахс миллати ва яшаш жойидан қатъи назар, «UZ» доменидаги домен номини рўйхатдан ўтказиш ҳуқуқига эга.

52. Домен номларини рўйхатдан ўтказиш Рўйхатдан ўтказувчи билан ариза берувчи ўртасидаги шартнома асосида амалга оширилади.

53. Ариза берувчи домен номини мустақил танлайди ва домен номини танлаш ҳамда домен номини рўйхатдан ўтказиш ва ундан фойдаланиш билан боғлиқ ҳолда учинчи шахс ҳуқуқларининг мумкин бўлган бузилишлари учун, шунингдек бундай бузилишлар билан боғлиқ зарарлар хавфи учун жавобгар бўлади.

54. Домен номи биттадан кўп символ ва қуйидаги белги ёки уларнинг комбинациясидан иборат бўлиши керак:

харфлар a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z;

сонлар 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9;

дефис («-» белгиси).

Домен номи дефис билан бошланиши ёки тугалланиши мумкин эмас (масалан, -domain.uz ёки domain-.uz).

55. Рўйхатдан ўтказувчи домен номларини рўйхатдан ўтказиш тартиби ва процедуралари ҳамда уларни рўйхатдан ўтказиш нархи тўғрисидаги ахборотни манфаатдор шахсларга етказишга мажбурдир.

56. «UZ» домени зонасидаги домен номларини рўйхатдан ўтказиш учун ариза Рўйхатдан ўтказувчининг веб-серверларидан фойдаланган ҳолда,

Рўйхатдан ўтказувчига электрон хат кўринишида ёки қоғоз кўринишидаги ёзма ариза бўйича жўнатилиши керак.

57. Ариза берувчи ўз аризасида тўлиқ ва ишончли ахборот тўғрисида хабар беришга мажбурдир. Рўйхатдан ўтказувчи аризани текширишда ариза берувчидан тақдим этилган маълумотлар ҳаққонийлиги тасдиғини сўрашга ҳақлидир.

58. Рўйхатдан ўтказувчи домен номларини рўйхатдан ўтказишга ариза берганлар ва аввал рўйхатга олинганларнинг ушбу Низом талабларига мувофиқлигининг дастлабки текширувини ўтказишга мажбурдир.

59. Аризалар уларни олиш тартибида Рўйхатдан ўтказувчи томонидан қайта ишланади.

60. Домен номини рўйхатдан ўтказишда қуйидаги ҳолатларда ариза рад этилиши мумкин:

домен номи ушбу Низомнинг 54-банди талабларига мос келмаганда;

домен номи рўйхатга олинган ва асосий Реестрда бўлганда;

домен номи «UZ» домени Маъмури томонидан белгиланадиган давлат ва захираланган домен номлари рўйхатига кирганда;

домен номи ариза бериш муддатигача «UZ» домени Маъмури томонидан белгиланган номақбул домен номлари рўйхатига кирганда;

домен номини рўйхатдан ўтказиш тўғрисидаги аризани қайта ишлашни тўхтатиб қўйиш сабаблари кўрсатилган муддатда ариза берувчи томонидан бартараф этилмаганда.

61. Ариза қабул қилинган кундан бошлаб етти иш кунидан кечиктирмасдан Рўйхатдан ўтказувчи домен номини рўйхатдан ўтказиш, рўйхатдан ўтказишни рад этиш ёки сабаби кўрсатилган ҳолда рўйхатдан ўтказиш тўғрисидаги аризани кўриб чиқишни тўхтатиб қўйиш тўғрисида ариза берувчига хабар беради. Рўйхатдан ўтказувчи ариза ушбу Низомнинг 57-банди талаблари ва/ёки иловаларда келтирилган шаклларга мос келмаганда, уни кўриб чиқишни тўхтатиб қўяди. Аризани кўриб чиқишни тўхтатиб қўйиш Рўйхатдан ўтказувчи томонидан ариза берувчи тўхтатилиш тўғрисидаги хабарни

олган вақтда бошлаб етти иш кунидан йигирма иш кунигача бўлган муддат доирасида амалга оширилади.

62. Рўйхатдан ўтказувчи томонидан рўйхатдан ўтказишни рад этиш учун асослар йўқлиги аниқлангандан кейин Рўйхатдан ўтказувчи ушбу Низомга мувофиқ ва ариза берувчи билан тузилган шартномага асосан домен номини рўйхатдан ўтказишни амалга оширади.

63. Рўйхатдан ўтказувчи қуйидаги ҳуқуқларга эга:

домен номларини рўйхатдан ўтказиш ва рўйхатдан ўтказишнинг амал қилиш муддатини узайтириш бўйича хизматлар тўлови миқдори ва тартибини мустақил белгилаш, агар бу ушбу Низомга, шунингдек Рўйхатдан ўтказувчи ва «UZ» домени Маъмури ўртасидаги шартномада белгиланган шартларга зид келмаса;

ариза берувчидан домен номларини рўйхатдан ўтказиш ва рўйхатдан ўтказишнинг амал қилиш муддатини узайтириш учун тақдим этилган аризининг тасдиқланиши, шунингдек домен номи тўғрисидаги маълумотларнинг ўзгарганлиги тўғрисидаги ахборотни сўраш;

ушбу Низомда белгиланган шартлар ва талаблар домен номининг Маъмури томонидан бажарилганда унинг аризаси бўйича домен номини активация қилиш учун бериш.

64. Рўйхатдан ўтказувчи қуйидагиларга мажбурдир:

ариза берувчилар учун ушбу ҳужжатга мувофиқ аризаларни бериш ва расмийлаштиришнинг қулай тартибини белгилаш;

домен номи Маъмурининг талаби бўйича ушбу домен номи Маъмурига тегишли бўлган, асосий Реестрда сақланаётган домен номи тўғрисидаги ахборотни унга тақдим этиш;

рўйхатдан ўтказишнинг бутун муддати давомида асосий Реестрдаги ахборотнинг домен номи Маъмурининг аризасида кўрсатилган ахборот билан мос келишини таъминлаш;

рўйхатдан ўтказиш муддати тугаган кундан икки ойдан кечиктирмай домен номини рўйхатдан ўтказишнинг амал қилиш муддатини узайтириш зарурлиги тўғрисида домен номи Маъмурига хабар бериш;

домен номи Маъмуридан билдиришнома олинган вақтдан бошлаб икки иш куни ичида Рўйхатдан ўтказувчини ўзгартириш тўғрисидаги домен номи Маъмурининг талаби бўйича ўз мажбуриятларини янги Рўйхатдан ўтказувчига топшириш учун зарур хатти-ҳаракатларни бажариш.

65. Рўйхатдан ўтказувчи асосий Реестрни олиб боришда маълумотлардан рухсатсиз фойдаланишнинг олдини олиш бўйича зарур чораларни таъминлашга мажбурдир.

66. Рўйхатдан ўтказувчи «whois» хизматлари ишлаши учун домен номи Маъмуридан ахборот олгандан кейин уч кундан кечиктирмасдан «UZ» домени Маъмури базасига маълумотларни киритишни таъминлашга мажбурдир.

67. Рўйхатдан ўтказувчи домен номини излаш ва рўйхатдан ўтказишнинг ўзига тегишли тизими ёки «whois» хизматлари орқали олинган ахборотдан ноҳалол рақобат учун ёки домен номини излаган шахс манфаатларига қарши ғаразли мақсадларда фойдаланиш ҳуқуқига эга эмас.

68. Рўйхатдан ўтказувчи ахборотни асосий Реестрга киритиш мақсадларидан ташқари, ариза берувчидан олинган ахборотни ошкор этиш ёки ундан ҳар қандай тарзда фойдаланиш ҳуқуқига эга эмас, агар ушбу Низомда бошқача тартиб белгиланмаган бўлса.

69. Домен номи ва унинг Маъмури тўғрисидаги ахборот асосий Реестрга киритилган вақтдан домен номи рўйхатга олинган ҳисобланади. Домен номини рўйхатдан ўтказишнинг амал қилиш муддати Рўйхатдан ўтказувчи ва домен номи Маъмури ўртасидаги домен номини рўйхатдан ўтказиш учун тузилган шартномада белгиланади ва бир йилдан кам бўлмаслиги керак.

70. Домен номи Маъмурининг домен номини рўйхатдан ўтказиш учун ариза асосида Рўйхатдан ўтказувчи домен номини «UZ» домени Маъмурига активация қилиш учун беради.

71. Рўйхатдан ўтказиладиган домен номининг конфигурацион файлларини ўз ичига оладиган ва халқаро стандартлар талабларига мувофиқ ишлайдиган иккита DNS-серверлардан кам бўлмаган домен номи Маъмурининг кўрсатмаси домен номини активация қилиш шarti бўлиб ҳисобланади.

Кўрсатиб ўтилган DNS-серверлар қуйидаги талабларга жавоб бериши керак:

турли қуйи тармоқларда жойлашган бўлиши;

Интернет тармоғига ишончли уланиш билан таъминланган бўлиши (бунда ушбу DNS-серверлар билан алоқа бўлмаган вақт йиғиндиси бир кечаю кундузда икки соатдан ошмаслиги керак);

IETF RFC-1032, RFC-1033, RFC-1034 ва RFC-1591 халқаро стандартларнинг талабларига мос келиши.

72. «UZ» домени Маъмури Рўйхатдан ўтказувчидан домен номини рўйхатдан ўтказиш учун аризани олгандан кейин уч кун давомида домен номини активация қилади.

73. Агар домен номи ушбу Низом 71-бандининг талабларига жавоб бермаса ёки домен номи номақбул домен номлари қаторига кирса, «UZ» домени Маъмури активация қилишни рад этади.

Агар рад этишни бартараф этиш имкони бўлмаса, активация қилишни рад этиш ҳолларида домен номи Маъмури Рўйхатдан ўтказувчидан рўйхатдан ўтказиш учун тўловларни тўлиқ ҳажмда қайтариб беришни талаб қилиш ҳуқуқига эга.

«UZ» домени Маъмурининг домен номининг номақбуллиги сабабли уни активация қилишни рад этиши юзасидан судга шикоят аризаси билан мурожаат этилиши мумкин.

74. Рўйхатга олинган домен номи домен номи Маъмурининг шахсий мулки ҳисобланмайди. Домен номининг Маъмури домен номидан фойдаланиш ҳуқуқига эга. Домен номининг Маъмури домен номидан фойдаланиш ҳуқуқини шартнома бўйича бошқа шахсга бериш ҳуқуқига эга.

75. Домен номини рўйхатдан ўтказиш ва ундан фойдаланиш қуйидаги ҳолларда тақиқланади:

киберсквоттинг, яъни учинчи шахс ҳуқуқларини бузган ҳолда фойда ёки бошқа турдаги афзалликларга эга бўлиш,

тайпсквоттинг, яъни рўйхатга олинган домен номини ёзишда фойдаланувчиларнинг хатоларига асосланиб, фойда ёки бошқа афзалликларга

эга бўлиш учун йўналтирилган, учинчи шахсларнинг домен номи, фирма номи, товар белгиси ёки интеллектуал мулкнинг бошқа объекти билан ёзилиши ёки эшитилиши бўйича адаштириш даражасигача ўхшаш бўлган домен номини рўйхатдан ўтказиш;

домен грeббинг, яъни асосий тушунчаларни ифодаловчи ёки асосий тушунчалардан иборат кўп сонли домен номларининг бир шахс томонидан домен номини рўйхатдан ўтказишда ва фойдаланишда сарф этилган ҳақиқий харажатлардан анча юқори нархда потенциал манфаатдор шахсларга уларни қайта сотиш ёки потенциал рақобатчилар олдида устуворликка эга бўлиш ёхуд потенциал рақобатчиларнинг товарлар ва хизматлар бозоридан фойдаланишини чеклаш ёхуд рақобатчи хўжалик юритувчи субъектларнинг тадбиркорлик фаолиятига тўсқинлик қилиш мақсадларида олдиндан рўйхатга олинмиши;

фақат маълум учинчи шахсга бериш учун, агар ушбу хатти-ҳаракат фойда олишга қаратилган, учинчи шахснинг потенциал манфаатлари ёки бошқа потенциал манфаатдор шахсни ҳисобга олган ариза берувчининг ғаразли мақсадини амалга ошириш назарда тутилганда.

76. Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатлари ёки ушбу Низом талаблари бузилган ҳолда рўйхатга олинган домен номи бекор қилиниши ёки ушбу бекор қилинишдан манфаатдор бўлган шахс ёки шахслар гуруҳига берилиши керак.

77. Давлат, захираланган, географик, интеллектуал, шахсий ёки номақбул домен номлари қаторига кирмайдиган ва учинчи шахс ҳуқуқлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларини бузмайдиган домен номини рўйхатдан ўтказиш ва ундан фойдаланишнинг устувор ҳуқуқи домен номини рўйхатдан ўтказиш учун биринчи бўлиб ариза берган шахсга тегишлидир.

§ 8. Давлат домен номи

78. Давлат домен номи фақатгина тегишли давлат органларининг аризаси бўйича рўйхатдан ўтказилади.

Давлат домен номларининг рўйхати «UZ» домени Маъмури томонидан тегишли давлат органларининг тақдим этилган рўйхати асосида тuzилади.

79. Давлат домен номини виждонан рўйхатга олган домен номининг Маъмури ушбу Низом кучга киргунга қадар, рўйхатдан ўтказишнинг жорий муддати тугагунча давлат домен номидан фойдаланиш ҳуқуқига эга. Кейинчалик ушбу домен номини рўйхатдан ўтказиш муддати узайтирилмайди.

80. Давлат домен номининг оммабоплигини оширишга қаратилган, шунингдек бошқа домен номини рўйхатдан ўтказиш ва веб-сайтнинг ўрнини алмаштириш билан боғлиқ бўлган виждонли давлат домен номи эгасининг барча асосланган харажатлари давлат домен номини рўйхатдан ўтказишдан манфаатдор бўлган ариза берувчи томонидан тўланади.

§ 9. Захираланган домен номи

81. Захираланган домен номлари «UZ» домени Маъмури томонидан рўйхатдан ўтказилади ва фойдаланилади. Захираланган домен номларининг рўйхати ва вазифаси ушбу Низомнинг 3-иловасида белгиланган.

82. «UZ» домени Маъмури учинчи даража домен номларини рўйхатдан ўтказиш учун ҳаммага очиқ бўлиши мумкин бўлган иккинчи даража захираланган домен номларини белгилайди. Учинчи даража домен номларини ҳамма учун очиқ бўлган иккинчи даража домен номларида рўйхатдан ўтказиш ва улардан фойдаланиш ушбу Низомга мувофиқ амалга оширилади.

§ 10. Географик домен номи

83. Географик домен номи ҳар қандай шахснинг аризаси бўйича эркин равишда рўйхатга олинishi мумкин.

84. Географик домен номини рўйхатдан ўтказишнинг устувор ҳуқуқи тегишли давлат органига ёхуд ушбу географик бирлик ёки жой билан боғлиқ бошқа шахсга ёки шахслар гуруҳига тааллуқлидир.

85. Рўйхатдан ўтказишнинг устувор ҳуқуқига эга бўлмаган шахслар томонидан географик домен номларини рўйхатдан ўтказиш учун тегишли давлат органининг ёхуд ушбу географик бирлик ёки жой билан боғлиқ бошқа шахснинг ёки шахслар гуруҳининг розилиги талаб этилмайди.

86. Манфаатдор шахсининг аризаси бўйича аввал рўйхатга олинган географик домен номи куйидаги ҳолларда рўйхатдан ўтказишнинг устувор ҳуқуқига эга бўлган шахсга ёки шахслар гуруҳига берилиши мумкин:

домен номи Маъмурининг розилиги билан;

агар манфаатдор шахс географик домен номидан фойдаланиш географик домен номини рўйхатдан ўтказишнинг устувор ҳуқуқига эга шахс ёки шахслар гуруҳи ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини чеклашини исботлаган ҳолда.

87. Географик домен номини манфаатдор шахсга бериш тўғрисидаги қарор «UZ» домени Маъмури томонидан қабул қилинади. Қарор қабул қилиш учун «UZ» домени Маъмури ушбу масала бўйича жамоат фикрини ўрганиши мумкин.

88. «UZ» домени Маъмури томонидан географик домен номини манфаатдор шахсга бериш тўғрисидаги қарор қабул қилинганда географик домен номини виждонан рўйхатдан ўтказган ва ундан фойдаланаётган ушбу домен номининг Маъмури географик домен номини рўйхатдан ўтказишнинг жорий муддати тугагунга қадар географик домен номидан фойдаланиш ҳуқуқига эга.

89. Географик домен номининг оммабоплигини оширишга қаратилган, шунингдек бошқа домен номини рўйхатдан ўтказиш ва веб-сайтнинг ўрнини алмаштириш билан боғлиқ виждонли географик домен номи эгасининг барча асосланган харажатлари географик домен номини рўйхатдан ўтказишдан манфаатдор бўлган ариза берувчи томонидан тўланади.

§ 11. Интеллектуал домен номи

90. Интеллектуал домен номи интеллектуал домен номида акс этган интеллектуал мулк ҳуқуқи объектига нисбатан мутлақ ҳуқуқларга эга бўлган ёки у ваколат берган шахс томонидан рўйхатдан ўтказилади.

91. Агар домен номида акс этган ёки унинг таркибида ишлатилган интеллектуал мулк ҳуқуқининг тегишли объектига нисбатан мутлақ ҳуқуқ интеллектуал домен номини рўйхатдан ўтказишдан кейин юзага келган бўлса, домен номи Маъмури интеллектуал домен номидан фойдаланишнинг мутлақ ҳуқуқини сақлаб қолади.

§ 12. Шахсий домен номи

92. Шахсий домен номи ном эгасининг илтимоси бўйича рўйхатдан ўтказилади.

Шахсий домен номи ном эгасининг нотариал тартибда тасдиқланган ёзма розилиги асосида бошқа шахс томонидан рўйхатдан ўтказилиши мумкин.

93. Шахсининг номи бўлган ёки акс этган шахсий домен номини рўйхатдан ўтказиш учун аризани биринчи бўлиб берган шахс, ушбу шахсий домен номини рўйхатдан ўтказиш учун аризалар берган бошқа шахсларга нисбатан рўйхатдан ўтказишнинг устувор ҳуқуқига эга.

94. Рўйхатдан ўтказувчи ариза берувчининг шахси тўғрисидаги маълумотларнинг ҳаққонийлигини текширишга мажбурдир.

§ 13. Номақбул домен номи

95. Номақбул домен номини рўйхатдан ўтказиш ва ундан фойдаланиш тақиқланади.

96. Номақбул домен номи активация вақтида «UZ» домени Маъмури томонидан аниқланади.

«UZ» домени Маъмури номақбул домен номини аниқлаш ва ундан фойдаланиш ёки тақиқлаш тўғрисида қарор қабул қилиш учун жамоатчилик фикрини ўрганиши мумкин.

«UZ» домени Маъмурининг ушбу масала бўйича қарори юзасидан қонунчиликда белгиланган тартибда судга мурожаат қилиш мумкин.

§ 14. Домен номини рўйхатдан ўтказиш ва қайта рўйхатдан ўтказиш муддатини узайтириш

97. Рўйхатдан ўтказувчи домен номи Маъмурига рўйхатдан ўтказишнинг амал қилиш муддатини узайтириш зарурлиги тўғрисидаги хабарномани йўллашга мажбур. Хабарнома домен номини рўйхатдан ўтказиш учун берилган аризада кўрсатилган мурожаат учун маълумотлар (почта манзили, электрон почта, телефон, факс ва ш.к.)га рўйхатдан ўтказиш муддати тугашидан икки ой олдин юборилади.

98. Рўйхатдан ўтказишнинг амал қилиш муддатини узайтириш учун домен номининг Маъмури Рўйхатдан ўтказувчига домен номини рўйхатдан ўтказишнинг амал қилиш муддатини узайтириш учун ушбу Низомнинг 1 ва 2-иловаларида белгиланган шаклга мувофиқ аризани юборади.

99. Домен номларини рўйхатдан ўтказишнинг амал қилиш муддатини узайтириш муддат тугагандан кейин камида бир йилга беихтиёр амалга оширилиши мумкин, агар ушбу узайтириш шартлари Рўйхатдан ўтказувчи ва домен номининг Маъмури ўртасида тузилган шартномада белгиланган бўлса.

100. Домен номининг Маъмури рўйхатдан ўтказилгандан кейин камида олти ой ўтгач ва рўйхатдан ўтказишнинг амал қилиш муддати тугашидан камида 30 кун олдин домен номидан фойдаланиш ҳуқуқини бошқа шахсга бериш (қайта рўйхатдан ўтказиш) ҳуқуқига эга.

101. Домен номини қайта рўйхатдан ўтказиш учун Рўйхатдан ўтказувчига домен номи Маъмурининг ёзма тасдиғи ва домен номидан фойдаланиш ҳуқуқи ўз номига қайта расмийлаштирилаётган шахсдан ушбу Низомнинг 1 ва 2-иловаларида белгиланган шаклга мувофиқ ёзилган ариза тақдим этилиши керак.

102. Домен номи билан боғлиқ бўлган суд, ҳакамлик ёки бошқа низоли муҳокама давомида, шунингдек домен номини деактивация қилиш даврида домен номини қайта рўйхатдан ўтказишга йўл қўйилмайди.

§ 15. Домен номининг бўшатилиши, уни деактивация қилиш ва унинг рўйхатдан ўтказилишини бекор қилиш

103. Агар домен номини рўйхатдан ўтказиш муддати домен номининг Маъмури томонидан узайтирилмаса ёки домен номининг Маъмури домен номидан фойдаланишни ихтиёрий равишда рад этса, домен номи бўшатилади.

104. Домен номи бўшатилогандан кейин домен номи тўғрисидаги ахборот асосий Реестр ва «whois» хизматлар базасидан чиқариб ташланади, домен номи эса янги рўйхатдан ўтказиш учун бўш бўлади.

105. Манфаатдор шахснинг аризаси бўйича домен номи қуйидаги ҳолатларни аниқлаштириш учун муайян муддатгача деактивация қилиниши мумкин:

ушбу Низом ҳамда RFC халқаро стандартларида белгиланган қоидалар ёки шартлар, домен номини маъмурий бошқариш талабларининг, шунингдек домен номининг ишида бир неча марта «UZ» доменининг нормал ишлашига хавф туғдирган муаммолар юзага келганда;

агар домен номи ёки унинг веб-сайти учинчи шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини чеклаб қўйиши ёки ушбу Низом, Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари ва халқаро шартномалари талабларини бузиши тўғрисида жиддий шубҳа мавжуд бўлса;

агар домен номининг Маъмури домен номидан фойдаланиш ҳуқуқини домен номини рўйхатдан ўтказиш, веб-сайтни яратиш ва уни қўллаб-қувватлаш учун сарфланган ҳақиқий харажатлардан юқори бўлган нархда бошқа шахсга беришга аниқ нияти борлиги тўғрисида ёки домен номидан фойдаланиш характери шундай хулоса чиқариш имконини берса ва бу билан ушбу домен номини рўйхатдан ўтказиш ва ундан домен номининг Маъмури билан тенг шартларда фойдаланишдан потенциал манфаатдор шахсларга тўсқинлик қилса;

агар домен номини рўйхатдан ўтказиш тўғрисидаги аризада ҳаққоний бўлмаган ахборот бўлса ёки «whois» хизматлари орқали олинган домен номи тўғрисидаги ахборот аслига мос бўлмаса.

«UZ» домени Маъмури деактивация қилишдан беш кун олдин домен номи Маъмурига хабарнома йўллайди. Деактивация муддати давомида «UZ» домени Маъмури деактивация қилинган домен номи Маъмуридан бузилишларни тушунтириш, изохлаш ва деактивация сабабларини бартараф этишни талаб қилиш ҳуқуқига эга. Деактивация қилиш муддати тугаганда домен номининг Маъмури томонидан тақдим этилган тушунтиришлар асосида «UZ» домени Маъмури активация қилиш, деактивация қилишни узайтириш, рўйхатдан ўтказишни бекор қилиш ёки домен номини манфаатдор шахсга бериш тўғрисида қарор қабул қилади.

106. «UZ» домени Маъмури ушбу Низом ва Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига зид бўлмаган бошқа қарорни ҳам қабул қилиши мумкин.

«UZ» домени Маъмурининг деактивация қилиш тўғрисидаги қарори юзасидан қонунчиликда белгиланган тартибда судга мурожаат қилиш мумкин.

107. Домен номининг рўйхатдан ўтказилиши «UZ» домени Маъмури томонидан рўйхатдан ўтказиш муддати тугагунга қадар қуйидагилар бўйича бекор қилинади:

агар домен номининг Маъмури томонидан домен номини маъмурий бошқариш талабларининг бузилиши бартараф этилмаса, «UZ» домени Маъмурининг қарори бўйича;

агар домен номининг Маъмури томонидан учинчи шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари ёки ушбу Низом, домен номларини рўйхатдан ўтказиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатлари ҳамда халқаро шартномаларининг талаблари бузилиши бартараф этилмаса, «UZ» домени Маъмурининг қарори бўйича;

агар домен номи давлат ва захираланган домен номларининг рўйхатига кирса, «UZ» домени Маъмурининг қарори бўйича;

манфаатдор шахснинг ёки бунга ваколатланган давлат ҳокимияти органининг талаби асосида домен номи номақбул номлар тоифасига киритилганда, «UZ» домени Маъмурининг қарори бўйича;

низоли домен номини бекор қилиш (бўшатиш) тўғрисида қонуний кучга кирган суд қарори бўйича.

«UZ» домени Маъмурининг домен номини бекор қилиш тўғрисидаги қарори юзасидан қонунчиликда белгиланган тартибда судга мурожаат қилиш мумкин.

108. Бекор қилинган домен номини рўйхатдан ўтказиш учун устувор ҳуқуққа талаби бўйича бекор қилиш амалга оширилган шахс эга бўлади. Устувор ҳуқуқни амалга ошириш учун манфаатдор шахс ёзма талабни Рўйхатдан ўтказувчининг манзилига домен номининг рўйхатдан ўтказилиши бекор қилинган кундан ўттиз кундан кечиктирмаган муддатда йўллашга мажбурдир.

109. Рўйхатдан ўтказиш бекор қилингандан кейин домен номи тўғрисидаги ахборот асосий Реестр ва «whois» хизматлар базасидан чиқарилади. Бекор қилинган домен номини кейинчалик рўйхатдан ўтказиш ва ундан

фойдаланиш тартиби «UZ» домени Маъмури томонидан белгиланади, агар устувор ҳуқуққа эга шахснинг талаби мавжуд бўлмаса.

§ 16. Низоларни ҳал этиш

110. «UZ» доменидаги домен номини рўйхатдан ўтказиш ва ундан фойдаланиш билан боғлиқ низолар юзага келганда, тарафлар музокаралар йўли билан муносабатларни тартибга соладилар.

111. Домен номини рўйхатдан ўтказиш ва ундан фойдаланиш натижасида ҳуқуқлари бузилган манфаатдор шахс низоли домен номи Маъмурига, унинг Рўйхатдан ўтказувчисига ёки «UZ» домени Маъмурига қуйидагиларни кўрсатган ҳолда, ёзма эътирозни бериши мумкин:

домен номини;

бузилишлар мавжудлигини исботлаган ҳолда бузилган ҳуқуқларни;

тақдим этиладиган талабларни, шу жумладан низоли домен номини бўшатиш ёки бериш тўғрисидаги талабларни.

112. Асосланган эътироз келиб тушганда, Рўйхатдан ўтказувчи манфаатдор шахсдан низонинг ҳал этилганлиги тўғрисидаги тасдиқни олмагунча, низоли домен номи Маъмурининг домен номи ва унинг Маъмури тўғрисидаги ахборотни ўзгартириш имкониятини тўхтатиш ҳуқуқига эга.

113. Рўйхатдан ўтказувчи эътироз олингандан кейин беш кун давомида эътироз ва эътироз берган шахснинг талаблари тўғрисида «UZ» домени Маъмури ва низоли домен номининг Маъмурига хабар қилиши мажбурийдир.

114. Асосланган эътироз келиб туриши билан «UZ» домени Маъмури низолар қатъий ҳал этилгунга қадар низоли домен номини деактивация қилиш ҳуқуқига эга. «UZ» домени Маъмури «UZ» доменидаги домен номлари бўйича эътирозларни кўриб чиқиш ва низоларни ҳал қилиш жараёнини мустақил белгилайди.

115. Ҳуқуқлари бузилган ёки домен номини рўйхатдан ўтказиш ва ундан фойдаланиш натижасида бошқа ҳар қандай тарзда зарар келтирилган манфаатдор шахс ўз бузилган ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун судга мурожаат қилиш ҳуқуқига эга.

§ 17. Якуний қоидлар

116. Ушбу «UZ» доменидаги домен номларини рўйхатдан ўтказиш ва улардан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги низом Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш, рақобат ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш Давлат қўмитаси билан келишилган.

Ўзбекистон Республикаси
Монополиядан чиқариш,
рақобат ва тадбиркорликни
қўллаб-қувватлаш
Давлат қўмитаси раиси
вазифасини бажарувчи

Б. Улашов

2008 йил «___» _____

«UZ» доменидаги домен номларини рўйхатдан ўтказиш ва улардан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги низомга 1-илова

Жисмоний шахслар учун «UZ» доменидаги домен номини рўйхатдан ўтказиш (қайта рўйхатдан ўтказиш, амал қилиш муддатини узайтириш) учун ариза шакли*

Номи	Маълумотлар
<i>Эгаси</i>	
Ф.И.Ш. (тўлиқ)	
Паспорт рақами	
Почта манзили (яшаш жойининг манзили): мамлакат шаҳар кўча уй, хонадон почта индекси	
Телефон, факс	
Электрон почта манзили	
<i>Домен номи тўғрисидаги маълумотлар</i>	
Домен номи	(тўлиқ)
Домен мақоми	
Амал қилиш муддати	
<i>DNS ахбороти</i>	
Primary Server Hostname	
Primary Server Netaddress	
Secondary Server Hostname	
Secondary Server Netaddress	
<i>Ариза берилган сана</i>	
<i>Талабгор имзоси</i>	

* Барча қаторлар тўлдириш учун мажбурий ҳисобланади

«UZ» доменидаги домен номларини рўйхатдан ўтказиш ва улардан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги низомга 2-илова

Юридик шахслар учун «UZ» доменидаги домен номини рўйхатдан ўтказиш (қайта рўйхатдан ўтказиш, амал қилиш муддатини узайтириш) учун ариза шакли *

Номи	Маълумотлар
<i>Эгаси</i>	
Юридик шахс номи	
Шартнома тузган шахс	Ф.И.Ш. (тўлиқ) Лавозими
Почта манзили: мамлакат шаҳар кўча уй, хонадон почта индекси	
Телефон, факс	
Электрон почта манзили	
СТИР	
<i>Банк реквизитлари</i>	
Банк номи	
Банк коди	
Ҳисоб рақами	
<i>Маъмурий боғланиш</i>	
Ф.И.Ш. (тўлиқ)	
лавозими	
Почта манзили	
Телефон, факс	
Электрон почта манзили	
<i>Техник боғланиш</i>	
Ф.И.Ш. (тўлиқ)	
лавозими	
Почта манзили	
Телефон, факс	
Электрон почта манзили	
<i>Биллинг боғланиш</i>	
Ф.И.Ш. (тўлиқ)	
лавозими	
Почта манзили	
Почта индекси	
Телефон, факс	

* Барча қаторлар тўлдириш учун мажбурий ҳисобланади

2-илованинг давоми

Номи	Маълумотлар
<i>Домен номи тўғрисидаги маълумотлар</i>	(тўлиқ)
Домен мақоми	
Амал қилиш муддати	
<i>DNS ахбороти</i>	
Primary Server Hostname	
Primary Server Netaddress	
Secondary Server Hostname	
Secondary Server Netaddress	
<i>Ариза берилган сана</i>	
<i>Ташкилот раҳбарининг имзоси</i>	
<i>Мухр</i>	

«UZ» доменидаги домен номларини рўйхатдан ўтказиш ва улардан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги низомга 3-илова

«UZ» доменидаги захираланган домен номлари

1. «UZ» доменидаги захираланган домен номлари

1.1. «UZ» домени Маъмури учун иккинчи даража домен номлари:

cctld;
domain;
domains;
domen;
domens;
nic;
whois;
www.

1.2. Учинчи даража домен номларини рўйхатдан ўтказиш учун очик бўлган захираланган домен номлари:

ac.uz – илмий-тадқиқот ташкилотлар, олий ўқув юртлари ва етакчи илмий тадқиқот маданиятининг муассасалари учун;

com.uz - тижорат ташкилотлари учун;

edu.uz – маориф фаолияти учун лицензияга эга ўқув муассасалар учун;

int.uz – халқаро ташкилотлар учун;

net.uz – Интернет тармоғининг ривожланиши билан боғлиқ лойиҳаларни амалга оширувчи ташкилотлар учун;

org.uz – нотижорат ташкилотлар учун;

pp.uz – жисмоний шахслар учун.

1.3. Қўшимча иккинчи даража домен номлари:

aero;
arpa;
biz;
coop;
info;
museum;
name;
pro.

2. ICANN тавсиялари бўйича захираланадиган домен номлари

2.1. ICANN учун:

aso;
dns0;
icann;
internic;
pso.

2.2. IANA учун:

afrinic;

apnic;

arin;

example;

gtld-servers;

iab;

iana;

iana-servers;

iesg;

ietf;

irtf;

istf;

lacnic;

lanic;

rfc-editor;

ripe;

root-servers.